

Senast reviderad datum: 2026-02-02

Version: 2.0

Mall 6: Riskanalys enligt best practice iordningställande

Riskanalysen syftar till att identifiera de **högriskläkemedel** som används på vårdenheten respektive de **riskmoment** som förekommer vid iordningställande av läkemedel för att uppmärksamma risker och förebygga fel.

Anvisning för riskanalys och mer information: Se kapitel 5 [Regional rutin för läkemedelshantering i Västra Götalandsregionen.pdf](#)

I detta dokument finns två tabeller att använda vid utförandet av riskanalys:

- 1. Högriskläkemedel**
- 2. Riskmoment**

Grå text i mallarna är exempel och kan användas i förekommande fall eller tas bort.

Gäller vårdenhet:

1. Högriskläkemedel

Högriskläkemedel - Läkemedelsnamn eller grupp av läkemedel - Läkemedelsform vid behov	Patientsäkerhetsrisker	Åtgärder för att minska eller eliminera riskerna	Kommentar	Ansvarig för genomförande/ datum för uppföljning
Exempel:				
<i>Koncentrerade elektrolyter: Natrium, kalium, magnesium, fosfat, kalcium</i>	<i>Mycket starkare än isotona lösningar – måste spädas. Fel dos kan orsaka allvarliga konsekvenser för patient som hjärtpåverkan, kramper, hjärnblödning, nedsatt andningsförmåga och njurskada. Exempel: Natriumklorid 4mmol innehåller 235 mg/ml jämfört med 9 mg/ml, dvs. 26 gånger starkare.</i>	<i>- Förvara separat med tydlig märkning SKA SPÄDAS - Spara inte använda ampuller - Använd inte intravenösa kaliumprodukter oralt. Använd kommersiella orala alternativ eller beställ för sjukhuset lämpliga orala extemporeprodukter</i>		
<i>Opioder</i>	<i>Förväxlingsrisk: Det finns olika styrkor och beredningsformer. Risk att ordinera och späda fel. För hög dos kan orsaka andningsdepression, medvetandesänkning och död.</i>	<i>- Ha endast en styrka på lager - Om behov av morfin regelbundet, överväg PCA-pump med morfinkassett - Säkerställ att spädningsinstruktioner är tydliga och används - Det behöver finnas möjlighet att enkelt kontrollera att ordinationen är rimlig vid iordningställande och administrering. Rekommendation att det finns en automatisk rimlighetskontroll vid ordination.</i>		
<i>Antikoagulantia: Heparin och dalteparin</i>	<i>Förväxlingsrisk: Det finns många styrkor och förpackningar, t.ex. endosspruta eller injektionsflaska, och 10-potensskillnad i koncentration. Påverkar blodets koagulation. Kan generera blödning vid för hög dos och risk för proppar vid för låg dos.</i>	<i>- Begränsa antal styrkor och förpackningar i PNL. - Utbilda personal att känna till de olika styrkeangivelserna och de olika förpackningarna.</i>		

Gäller vårdenhet:

2. Riskmoment

Riskmoment	Patientsäkerhetsrisker	Åtgärder för att minska eller eliminera riskerna	Kommentar	Ansvarig för genomförande/ datum för uppföljning
<i>Exempel:</i>				
Risk att programmera infusionspump fel	Risk att infundera fel volym än den som är ordinerad. Risk att läkemedelsbibliotek i infusionspump är felprogrammerat.	-Se över programmering av pump som används för intermittenta infusioner för att inte större volym än ordinerat administreras. -För intermittenta infusioner, koppla aldrig större volym än vad som behövs för att ge dos och fylla aggregat. - Vid programmering av pumpen ska kontroll mot originalhandling ske.		
Två-stegs-spädning	Risk att stamlösning ges outspädd.	- Spara inte stamlösning efter första uttag. - Se över läkemedel som bör beställas från extemporetillverkning.		
Risk för kvarvarande läkemedel i injektionsmembran	Risk för påverkan av kvarvarande läkemedel i injektionsmembran om kateter inte spolas efter tillsats av läkemedel	- Se över arbetssätt för användning av hur perifera injektionsmembran hanteras. - Kvarvarande mängder läkemedel måste spolas igenom med angiven mängd isoton natriumklorid. Använd injektionsmembranen som är av lämplig storlek om barn ska behandlas.		

Risicanalys utförd den:

Risicanalys utförd av:

Dokumentet sparas på enheten och uppdateras vid behov.

För mer information: se kapitel 5 [Regional rutin för läkemedelshantering i Västra Götalandsregionen.pdf](#)